

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat K 1.80. Za večkratne oglašne primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Za osvoboditev vojnih ujetnikov.

Poslanec dr. Hohnjec je pretekli teden v vojnem ministrstvu v Beogradu povprašal o jugoslovanskih vojnih ujetnikih, zlasti o tem, koliko naših vojnih ujetnikov se je že vrnilo iz Italije in koliko jih še v Italiji čaka rešitve. Zvedel je, da je v tem letu iz Italije v domovino dospelo naslednje število ujetnikov: 18. januarja 3183, 27. januarja 2015, 7. februarja 838, 18. februarja 1962, 25. februarja 2202, 3. marca 1918, zadnje dni marca 3163 mož. Na vprašanje, koliko naših ujetnikov še vedno ječi v sponah tujstva, se je poslanec dalo zagotovilo, da bo ministrstvo takoj potem našega političnega zastopstva v Italiji skušalo zvedeti broj naših ujetnikov, ki še niso osvobojeni. Dr. Hohnjec se je tudi večkrat ustmeno in pismeno obrnil na ministra zunanjih poslov dok

tor Spalajkoviča naj naša vlada, zopet z vso energijo stori primerne in potrebne korake pri italijanski vladi, da vendar enkrat oprosti vse naše vojne ujetnike ter jih kakor najhitreje mogoče pošlje v domovino, po kateri tako iskreno hrepenijo. Minister Spalajkovič je obljubil, da bo takoj vse stori kar je v njegovih močeh. Obenem ga je poslanec dr. Hohnjec opozoril na naše ujetnike v Rusiji, odkoder se že dolgo časa ni vrnil nobeden naš državljani. Čehoslovski državi se je zadnji čas posrečilo osvoboditi precejšnje število svojih državljanov iz ruskega ujetništva. Zakaj se to ne bi posrečilo naši državi s pomočjo mednarodnega Rdečega križa? Tudi v tem oziru je minister Spalajkovič obljubil svojo pomoč.

Ljudska sodba nad demokrati.

Demokrati so stranka liberalne gospode brez ljudstva. To so z vso jasnostjo pokazale jugoslovanski in svetovni javnosti občinske volitve na Hrvaškem. Demokrati so bili tako tepeni, da so se jim kosti ne samo pokvarile, marveč docela polomile. Kot politični invalidi s polomljeni udi stojijo pred vsem svetom. Kakor vitezi na čilih konjičkih s prešerno jugoslovansko perjanico so pred letom prihitali v Narodno predstavništvo. Zahotelo se jim je boja zoper lastne brate. Izzivali so boj, drugim so ga vsilili. Kjer bi se morala glasiti beseda bratske ljubezni in miru, so intonirali bojno pesem. Tisti, ki so bili izzivani, so ta nelepi, skupni domovini zelo škodljivi boj, morali sprejeti. V ta boj so demokrati pritegnili tudi ljudstvo. Začeli so s Hrvaško, ker so upali, da bodo na tem bojišču najprej zmagali. Toda Pribečević je na tem bojnem pozorišču doživel slično razočaranje kakor Hindenburg na francoskem bojišču. Z razbito hujše nego decimirano četo je pogan z bojnega polja.

To strahovito ljudsko sodbo so demokrati popolgoma zaslužili. Imenovali so se državotvorni, edno državo tvorni. Pa so tako delali in vladali, da so državo spravili v resno nevarnost. Sam dr. Smolaka, ki je po svojem mišljenju tudi demokrat liberalne baže, jim je v Narodnem predstavništvu povedal v obraz, da so državo spravili v opasnost meščanske vojne.

Karkoli so ti „državotvorniki“ storili in stvorili, je bilo državi in ljudstvu v kvar, njim samim pa v prid. Z izvoznici so stvorili milijonarje. Niso dopustili da bi ljudstvo imelo korist in dobiček od lastnih pridelkov, ki so se izvažali. Le demokratski prijatelji so bili za to sposobni in kompetentni. Za milijonske zaslužke, ki so jih pridobili s trgovino ljudskih pridelkov, so se skazali svojim dobičkotvornikom s tem hvaležne, da so številne tisočake, ki so se med tem razrasli v milijone, oddali za demokratski novinski in volilni fond. Širokim masam so naiagali visok carinski davek, svoje prijatelje pa so oproščali od carine. Skoda, ki jo je strem pretrpela država, znaša več kakor 100 milijonov. Sedanji trgovski minister stari Ribarac je napovedal obsežna razkritja. Ko je prejšnji trgovski minister, slovenski demokrat dr. Kramer hotel braniti postopanje demokratske vlade, mu je Ribarac v zbornici odgovoril da bodo takšne reči prišle na dan, da bo nazadnje dr. Kramerju kopa ostala pusta, to pomeni po srbski prislovice, da bo izgubil politično glavo.

Na zastavi, pod katero je demokratično-socialistična vlada državní voz, blesti kot najznamenitejši znak korupcij. Njej se je pridružila njena sestra. Omeniti hočemo samo ono veliko goljufijo, ki jo je prejšnja vlada izvršila na ljudskem premoženju z odvzetjem 20% denarne imovine ob priliki markiranja avstrijskih kron. Ker so bile državne blagajne prazne, je si vlada iz zadrege pomagala s tem, da je denar vzela tam, kjer ga je še bilo, iz žepov ljudstva. Kot razlog je navedla to, češ, da je v obtožbu preveliko denarnega novca in da je torej množino

novca treba zmanjšati. Tako se je izrazil finančni minister dr. Veljkovič v Beogradu, tako je modroval liberalni Zerjav v Ljubljani. Ni pa vlada nikdar izjavila, da smatra odvzeto petino ljudskega denarnega imetka kot prisilno državno posojilo, ki ga bo obrestoval v gotovem roku vrnila. Še le sedanja vlada, v kateri je tudi naša stranka, je storila konec temu goljufivnemu počenjanju, ko je odvzetih 20% ljudskega denarnega imetka proglasila kot državno posojilo, ki se bo obrestovalo z 1% ter se bo vrnilo ljudstvu tekom petih let,

Sploh pa je način, kako je demokratično-socialistična vlada dosedaj vršila reformo naše valute, ne samo madež za demokrati in socialiste, marveč tudi veliko breme, ki sta si ti dve stranki naveli na svojo vest, če ti ljudje sploh še imajo kaj vesti. Razmerje 1:4 med dinarjem in krono ne odgovarja dejanskim gospodarskim razmeram, marveč je to bila zahteva bankirskih krogov v Beogradu in drugod. Demokratični finančni minister dr. Veljkovič, milijonar po premoženju in sam prešinjen bankirskega mišljenja, je po bankirsko zahtevo z lahkim srcem izpolnil. Veliko večja krivda nego Veljkoviča zadeva v tem oziru demokrate iz hrvaškega in slovenskega ozemlja, kjer je v obtoku nekdanja avstrijska krona. Tem ljudem pa ni bilo do tega, da bi branili gospodarske koristi ljudstva, njuno je šlo le za to, da se obdržijo na politični vladi. Zato so razmerje 1:4 ne samo sprejeli, marveč brezobzirno branili. Minister za agrarno reformo dr. Krizman, Hrvat iz Varaždina, je po hrvaških listih nastopal kot branitelj razmerja 1:4, ter menil, da bi še višje razmerje bilo upravičeno. Socialnodemokratski minister Korač, sam milijonar, je izjavil, da bi ne samo 1:4 bilo upravičeno razmerje, temveč 1:10; dostavil je: če kmet izgubi 1/2 in še več svojega imetja, to nič ne de, saj je po Koračevem mnenju kmet oderuh. In voditelj slovenskih demokratov, vekoslavni Kukovec je v posebni knjižici dokazoval, da je celo razmerje 1:10 na mestu. Če je srbski minister dr. Veljkovič imel okoli sebe takšne slovenske in hrvaške demokratične ministre in poslance, ni čuda, da je razmerje 1:4 bilo ne samo sprejeto od prejšnje vlade, marveč tudi ovekovečeno na novih dinarsko-kronskih bankovcih. Kakšen udarec so s tem demokrati in socialisti prizadeli ljudskemu premoženju v območju kronske valute, bo še le pokazala prihodnost.

Takšne grehe je demokratska vlada zagrešila na našem ljudstvu, njegovem gospodarstvu in premoženju. Ljudstvo to dobro ve in zato se s studom in ogorčenjem obrača zoper to stranko. Na Hrvaškem je zadnji čas pri občinskih volitvah ljudstvo izreklo smrtno obsodbo nad to stranko. Isto smrtno obsodbo bo tudi slovensko ljudstvo pri bodočih volitvah z gromkim glasom izgovorilo nad demokrati in vsemi njihovimi prikritimi in neprikritimi priveski: neznačajnimi samostojneži. Kar je liberalno, nima ne vesti ne srca za ljudstvo, in zato mora zginiti s površja slovenske zemlje.

Naloge bodočega sadjarstva.

(Predaval na obč. zboru Kmet. podružnice Maribor, Jos. Priol, strokovni učitelj).

1. Izredčimo pregoste nasade in očistimo jih!

Ako pogledamo naše stare in deloma tudi nove sadonosnike, se uverimo, da so ti nasadi povprečno mnogo pregosti. Naši predniki niso pomislili, da se bo majhno drevesce razvilo nekda v mogočno drevo in so mu odmerili pri sajenju dosti premajhen prostor. In tako imamo mi danes mesto sadonosnikov nešteto praveate gozdove, ki nam ne prinašajo nič od daleč onih dohodkov, nego nasadi, kjer stoji drevje v normalnih razdaljah. Obširne izkušnje so pokazale, da prinaša sadonosnik, v katerem ima drevje dovolj prostora, višje pridelke, predvsem večje množine prvovrstnega namiznega sadja nego taki pregosti nasadi.

Naša prva naloga bo toraj, da izredčimo pregoste nasade s tem, da odstranimo vsako drugo drevo in pomagamo tako ostalemu drevju do boljšega razvoja. Jablane naj stoji vsaj 8, hruške pa 8–10 metrov vsakebi. Sorta, ki dela široke krošnje, rabi več prostora, nego ona z visokim, toda ozkim vrhom. Če iz enega ali drugega vzroka ne maramo odstraniti vsakega drugega drevesa, pa izkopljemo vsaj tisto drevje, ki stoji očitno pregosto, ki nikamor več ne raste, se suši v vrhu, ali je rakavo, smolikavo in bolešno.

Ko smo to delo dovršili, bomo izredčili pregoste krošnje drevju, ki je ostalo. V takem gostem vrhu dobe spodnje veje premalo zraka in svetlobe. Listje, ki tvori pljuča drevesa, ne more dihati in prebavljati potrebne hrane, sadje ostane drobno, krmežljivo in krastavo, veje hirajo in se konečno posuše.

Mi bomo odžagali s priročno drevesno žagico vse suhe veje, veje, ki so rakave ali se suše v vršičkih, veje, ki stoji pregosto, se križajo in drgajo, nadalje veje, ki rastejo v krošnje sosednjih dreves, ali vise na zemljo, ter ovirajo promet tik drevjem.

Veje odžagamo tik debela tako, da bo nastala rana kar se da majhna in bo lahko zacelila. Ne puščajmo streljev! Strelji se posuše, ali pa začnejo trohneti, na debelu nastanejo vsled tega večje in manjše votline. Da se veje ne začesnejo, jih nažagamo najpoprej od spodnje in nato od zgornje strani. Debele veje odrežemo prvič kak meter od debela in odžagamo šele nato preostali strelj tik zraven debela. Vsled žaganja nastale rane obrežimo z ostrim nožem in zamažimo s toplim katranom ali karbolinejom.

Zelenim grmičem, ki rastejo po drevju, pravimo omela ali lim. Omela jemlje za svojo rast potrebno hrano iz drevesa in ga močno slabi. Kjerkoli najdemo to zajedalko, jo izrežimo s koreninami vred, nastale rane pa zamažimo z vročim katranom. Če bi jo odrezali samo površno, bi pognala omela vnovič in rastla toliko bujneje.

Votline na debelu in debelejših vejah ostržimo s primerno strguljo do zdravega lesa. Nato jih napolnimo s cementom ali z ilovico, kateri smo primešali katrana. V zadnjem slučaju se pribijemo čez votlino majhno deščico, da ne bo mogel dež izpirati ilovice.

Deblo in debelejšje veje osnažimo nadalje mahu in lišajev, ki nudijo varno skrivališče jabolčnemu cvetoderju, zavijaču in razni drugi golazni. Ko je to delo opravljeno, namažimo deblo in debelejšje veje z apnenim beležem, ki napravi skorjo gladko in brani, da se ne morejo razviti mah in lišaji vnovič. Apneni belež varuje tudi deblo pred zimskim mrazom.

2. O gnojenju sadnih dreves.

Da povzdignemo naš sadni pridelek, moramo drevju redno gnojiti. Vsestranski poizkusi so pokazali da je malo kulturnih rastlin, ki bi poplačale vsako trohico gnoja v tako obilni meri, kakor sadno drevje.

Najboljši gnoj za gnojenje sadnega drevja je hlevski gnoj. On vsebuje vse hranilne snovi, dušik

kali in fosforovo kislino v pravem razmerju. Iz pri-mešane stelje nastane humus ali črna prst, ki napravi zemljo rahlo in rodovitno.

Hlevski gnoj, kakor tudi vsako drugo gnojilo spravi v zemljo pod kapom krone, tam, kjer se nahaja največ tankih sesalnih korenin. Pod kapom krone napravimo do pol metra globok jarek, ga napolnimo z gnojem, nato pa pokrijemo z zemljo.

Ce iz enega ali drugega vzroka ne utegnemo kopati jarka, pa raztrosimo gnoj pod kapom krone kar na celino. Deževnica in snežnica bo izpirala gnoj v zemljo, največ hrane bo dobila v tem slučaju trava, vendar bo prišlo tudi drevo na svoj račun.

Na podoben način se gnoji s kompostom, ki vsebuje redilne snovi v lahko raztopni obliki.

Gnojenje neposredno okrog debla je brezpametno in za drevo brez vsake koristi!

Najprimernejši čas za gnojenje sta jesen in zima, dasi lahko gnojimo sadnemu drevju z dobrim uspehom tudi spomladi.

Izborno gnojilo je nadalje gnojnica. Ona vsebuje hranilne snovi, predvsem dušik in kali v lahko raztopni obliki. Ker je tekoča, pronica v spodnje plasti zemlje, kjer se razprostirajo korenine drevesa. Gnojnico polivamo pod kapom krone jeseni, pozimi in spomladi. Spomladi, ko je drevje odcvelo, pade dosti sadja na tla, ker primanjkuje drevesu hrane, da bi ga prerediti. Če pa gnojimo v tem času z gnojnico, bo ostalo sadje večidel na drevesu in se bo tudi dobro razvilo.

Na težki glinasti zemlji učinkuje nad vse izborna živo apno. Apno napravi zemljo rahlo in dostopno za zrak in vlago, razkroja težko raztopne hranilne snovi ter razkisa vlažno in kislo zemljo. Drevje ostane na zemlji, ki je gnojena z apnom, zdravo in odporno za raka, smolkavost in druge bolezni. Sadje postane debelejšje, slajše in okusnejše.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Radi katoliških in pravoslavniških velikonočnih praznikov je naše Narodno predstavništvo odgodeno do 19. aprila. Večina poslancev in ministrov je ostavila za Veliko noč Beograd in se podala v domovino. Čas odgodenja parlamenta bodo porabili razni poslanci za strankarsko delo v domovini. Naši slovenski ministri: Dr. Korošec, dr. Janković in Roškar se mudijo te dni v Mariboru in se bodo udeležili 7. t. m. občnega zbora Slovenske Kmetijske zveze in Ljudske stranke v Ljubljani.

V Beogradu je umrl zadet od kapi dosedanjí predsednik Narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovič. Mož je bil po svojem poklicu vsenčilski profesor. Kot poslanec in predsednik parlamenta se je skušal gibati nad strankami, dasi je bil pravzaprav demokrat. Njegov naslednik kot predsednik parlamenta pride v poštev za prvo prihodnjo parlamentarno sejo Hrvat in hud demokrat in dosedanjí podpredsednik parlamenta dr. Ribar.

Srbija zahteva od Nemčije vso živino, katero ste ugrabile svoj čas iz Srbije Nemčija in Avstro-Ogrska, namreč: 52.000 volov, 100.000 plemenskih krav, 5000 bikov, 5000 kobil, 1000 žrebcev, 2200 konj in 4000 ovac. Razven tega še tirja Srbija od Nemčije razno ugrabljenno industrijsko blago v vrednosti 200 milijonov dinarjev, 300 železnih mostov, telefoničnih ter brzojavnih priprav za 200 milijonov. Del teh zahtev pričakuje Srbija že v juniju.

Nemčija.

V Nemčiji se sedaj ni prišlo do reda in mira. Po premogovnikih in mestih, kjer so večje tovarne so povsod neprestani boji in stavke. Boji med državnimi četami in takozvano komunistično rdečo gar-

3. Zatrino škodljivcev sadnega drevja.

Apno spravimo v zemljo jeseni ali pozimi. Na štirjaški meter ga računamo ¼ kg in zadostuje ta množina za 6—8 let.

Od raznih škodljivcev in bolezni zatirajmo v prvi vrsti one, ki napadajo sadje samo. Na prvem mestu je imenovati jabolčnega zavijača ali trnčiča, ki povzroča črvičnost sadja in uniči vsako leto 25 do 30 % sadnega pridelka. Trnčiča zatiramo z uspehom, ako pobiramo skrbno vse odpadlo črvično sadje, ter ga porabimo za mošt ali pa za svinje, ako nimamo zanj boljše uporabe.

Veliko namiznega sadja nam pokvari nadalje bolezen, kateri pravimo škrlup ali krastovec. Krastovec povzroča, da ostane sadje krmežljivo, prgavo in krastavo in se ne da porabiti kot namizno sadje. Proti tej bolezni pomaga škropljenje z bakreno-apneni zmesje, kakor se uporablja proti peronospori v vinogradu.

Prvič škropimo drevje spomladi še preden odganja, drugič po cvetju in tretjič, ko je postalo sadje za lesnike debelo. Za prvo škropljenje vzamemo 2%, za drugo in tretje pa 1% tekočino.

Zadnja leta opažamo v naših sadonosnikih vedno več gnilega sadja. Posebno mnogo sadja nam segnje v vlažnih letih. Ker prenaša gnulobo veter od gnilega sadja na zdravo, bomo omejili to bolezen, če pobiramo skrbno vse gnilo sadje pod drevjem in na drevju, ga zakopljemo v zemljo ali pa ga sežigamo.

Le tedaj, če bomo sadno drevje pravilno oskrbovali, mu redno gnojili, zatirali škodljivce in bolezni, sadili malo sort, toda te primerne našemu podnebj in zemlji, bo prinašalo naše sadjarstva višje dohodke in postalo bo dobičkanostnejše nego katera koli druga kmetijska panoga!

do so zelo ljuti, v boje posega tudi topništvo. Po pre-mogovnikih in industrijskih mestih je zagospodarila druhal, ki kuje nove postave in upostavlja nov socialni red po svojem prikoju.

Danska.

Danski kralj je hotel razpustiti ministristvo, ker mu ni ugajala politika, ki so jo uganjali njegovi ministri. Temu naklepu se je zoperstavilo dansko delavstvo in zagrozilo z upostavitvijo republike. Kralj je nato sestavil novo ministristvo, ki je razpustilo državni zbor in razpisalo nove volitve za 22. april. S tem novim ministristvom pa niso zadovoljni socialisti, ki odklanjajo spravo in grozijo s splošno stavko. Po večjih mestih Danske se vršijo velike demonstracije za republiko. S kraljem drži edino še kmetško ljudstvo.

Avstrija.

Po celi Avstriji in osobito še na Dunaju je prehrana do cela izčrpana. Načelnik avstrijske republike dr. Renner je odpotoval v Rim, da poprosi Italijane, naj posodijo Avstriji ono moko, katero hranijo nekje v Benetkah. Avstrijci bi vrnili to moko Italijanom, kadar dobijo iz Amerike jim obljubljeni živež.

Tirolska se je hotela odcepiti od Avstrije in združiti radi propalega gospodarskega stanja z Nemčijo. Tirolci so odposlali na Dunaj posebno odposlanstvo, ki naj bi izposlovalo od dunajske vlade tozadevno dovoljenje. Zahtevo Tirolske pa so na Dunaju zavrnil.

V Avstriji so prešteli zadnje dni svoje prebivalce, katerih so našli 6.071.978, leta 1910 jih je bilo na istem prostoru 6.295.189. Avstrijsko prebivalstvo je zadnja leta znatno nazadovalo in to osobito na Dunaju.

Odgovor Schnuderlu v „Kmetijskem listu.“ Iz Slivnice pri Mariboru se nam piše: V zadnjem „Kmetijskem listu“ sem čital, kako se pere brezposelni šafar in priganjač nemčursko-liberalne Samostojne, češ, jaz sem bil vedno najboljši Slovenec. Schnuderl taji, da je bil on kedaj pisal „es-ce-ha.“ Služil pa sem s Schnuderlom skupaj pri vojaki. Večjega prijatelja nemštva in navdušenega „Austrijaka“, kakor je bil Schnuderl, sploh ni bilo med nami. Schnuderl se je res podpisoval pri vojaki z „es-ce-ha.“ Če je bil kak nemški oficir blizu, si sploh ni upal slovensko govoriti. — Naš somišljenik iz St. Jakoba v Slov. gor. je nam pa poslal „Štajerca“, v katerem so obelodanjeni nesramni napadi na zavedne slovenske rodoljube pri Sv. Jakobu. In enkrat se je pod takim dopisom g. Žnuderl celo podpisal s celim imenom. — Tako torej je slavno narodnjaštvo velikega samostojneža!

Radikalci o agrarni reformi. Radikalcem se je očitalo, da so nasprotniki agrarne reforme. Glasilo bosansko-hercegovinskih radikalcev „Srpska Riječ“ jasno označuje stališče bosanskih radikalcev v vprašanju agrarne reforme. Najprej postavlja načelo, da zemlja pripada samo onemu, ki jo obdeluje. Nato pa ostro loči bogate bege od siromašnih muslimanskih kmetov in malih posestnikov. Med slednjimi ter med kmeti katoliške in pravoslavne vere ni in ne more biti nikake razlike. Blagodar agrarne reforme se mora raztegniti na vse enako. List ostro naglašja kmetški značaj svoje stranke.

Gospodarstvo.

Kamnica pri Mariboru. Na Belo nedeljo po rani sv. maši ob priliki občnega zbora naše Kmetijske hranilnice in posojilnice bo govoril o gospodarskih vprašanjih g. nadrevizor Pušenjak. Pridite v obilnem številu!

Sv. Jurij na Pesnici. Na občnem zboru Kmet. podružnice pri Sv. Jurju na Pesnici je g. strokovni učitelj Priol iz Maribora v sila zanimivem govoru predaval o sadjarstvu.

Naši poslanci za čebelorejo. Pred 14 dnevi je poslanec Brodar interveniral pri poljedelskem in finančnem ministru radi izvoza čebel. Ministristvo je dovolilo izvoz v Srbijo ter je v svrhu nakupa dovolilo finančno ministristvo 150.000 dinarjev. V nekaj dneh odide iz Srbije posebna komisija, da izvrši nakup čebel v Sloveniji.

Kmet in draginja. Pod tem naslovom smo že v naši številki z dne 11. februarja t. l. opozorili merodajne kroge, da naj ukrenejo vse potrebno za zopetni prosti izvoz jaje iz Slovenije, ker je pri nas velika nadprodukcija jaje, po katerih nihče ne poprašuje. Vsled zabranjenega izvoza sedanja cena jaje nikakor ne odgovarja cenam drugih gospodarskih potrebščin. Cena vžgalice je zdaj že 70 v do 1 K za škatljico, tedaj bi morala kmetica dati za škatljico vžgalice, ki so poprej stale 2 vinarja, eno jajce. Kilo sladkorja, ki smo ga poprej kupovali po 70 vin. kilogram, stane sedaj nad 42 kron, tedaj bi sedaj kmetica morala dati do 50 jajc za en kilogram sladkorja. To ni pravično razmerje in to ne more in ne sme tako ostati. Če se ne dovoli izvoz jaje, bo to ogromna škoda na narodnem premoženju. Merodajne kroge pa opozarjamo in prosimo, da dajo izvoznice le legitimnim slovenskim trgovcem, ne pa hrvatskim čifutom, ki pokupijo manjvredno jajca v Slavoniji in v Sremu, katere potem na našo škodo za našo, lepo blago pošiljajo v inozemstvo. Vlada hoče dovoliti izvoz za celo državo samo 150 vagonov jaje; ta množina pa je pri naši veliki nadprodukciji veliko premajhna in bi se morala zdatno zvišati.

Nakup plemenskih bikov. Kmetijsko poverjenstvo v Ljubljani namerava še to pomlad kupiti od domačih živinorejcev nekaj mladih bičkov, ki se bodo na paši vzredili in pozneje kot za rabo primerni plemenjaki oddajali za plemo. V poštev pridejo bički od 6 do 16 mesecev, ki izvirajo od dobrih mlečnih krav in pripadajo kaki v Sloveniji priznani pasmi. Živinorejci, ki imajo take živali za oddajo, naj tiste takoj ponudijo našemu poverjenstvu za kmetijsko v Ljubljani. Zadostuje dopisnica, ki se n. pr. glasi: N. N., posestnik v J. hišna št. ... občina ... imam ... mesecev starega bička pasme na prodaj.

Popravek. Skočnina za vse državne žrebce je enostavno zvišana na 50 K ne z 1. marcem, ampak začeti z 25. marcem t. l. — Poveljstvo državne žrebčarne.

Dobra vinska letina? Od Sv. Trojice v Halo-zah se nam poroča, da so videli že dne 29. marca v občini Gorca na rani trti, obrnjeni proti soncu, prvi, lepo razviti grozd. Če ne bo kake vremenske nezgode, se obeta letos našim vinogradnikom dobra vinska letina.

Lesna industrija v Sloveniji. Les iz slovenskih rajej je na glasu in so ga mnogo izvažali že za bivšo Avstrijo. Iz slovenskih krajev so pred vojsko izvozili lesa za kakih 80 milijonov letno, ponajveč v Italijo (zlasti iz Koroške), pa tudi na Grško in na Iz-hod. Po sedanjih cenah bi se lahko iz Slovenije izvozilo lesa za krog eno milijardo letno. Doslej so se izvozniki zadovoljevali z izvozom surovine ali samo po-obdelanega rezanega lesa. Sčasoma bodo morale gotovo nastati posebne tvornice za izdelovanje pohištva, parketa, vrat, oken itd., da se ne bodo več tuji bogatili z izdelovanjem naših surovin. A lesotrtstvo in lesna industrija bo našemu narodnemu gospodarstvu v korist le na podlagi zadrugištva. Lesne zadruge! Za zadrugo misel treba pridobiti naše posestnike gozdov, zlasti na Pohorju. Kmetje na Slovenskem Koroškem že živahno razmotrivajo misel, da bi si ustanovili lesno zadrugo. Čemu bi čisti dobiček pograbile razne kapitalistične družbe za lesno trgovino, kakor „Drava“ in druge? Vzamimo si za vzgled hercegovske sadijce tobaka. Do lani so kmetje samo sadili tobak in se mučili, dobiček so pobrali drugi. Lansko leto je Kmetiska zveza organizirala sadijce tobaka v posebni zadrugi in koncem lanskega leta je sadijcem tobaka (duhanarjem) ostalo 15 milijonov čistega do-bička, ki so ga lahko porabili za druge kmetijske potrebe.

Lesno zadrugo z omejeno zavezo bo osnovala okrajna Kmetiska zveza za velikološki okraj v Dobrepoljah na Kranjskem. Lesna trgovina je ondi zelo razvita. Izvolil se je že pripravljajalni odbor. Kako lahko bi si kmetje in posestniki gozdatnega Pohorja osnovali lesno zadrugo! Naj vzamejo to stvar v roke krajevni odbori Kmetiske zveze v pohorskih župnijah, n. pr. v Ribnici, pri Sv. Lovrencu ali pri Sv. Antonu! Tudi Korošci v možiški dolini si v kratkem ustanovijo lesno zadrugo!

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zateu padajo cene za hmelj stalno. Še meseca februarja so plačevali za 50 kg tujega hmelja po 7000 K, a sedaj se giblje cene med 5600 in 5800 K za 50 kg.

Kako si napraviš dober kolomaz? Dober in cenen kolomaz si napraviš, če vzameš kako sprideno svinjsko mast ali loj, razgreješ ter na štiri dele te tekočine prideneš en del grafitove moke, katere je poceni in jo dobiš v vsaki trgovini z železnino.

Kmetiska Zveza.

Moče pri Lonjcah. Na Belo nedeljo, dne 14. t. m., po rani službi božji, to je ob ½8. uri, se vrši pri nas shod pristašev Slovenske Kmetiske zveze. Govorita dva znana govornika: en kmet in en zastopnik Kmetiske zveze iz Maribora. Vabimo na shod vse domačine in sosedo.

Spitalič. Na belo nedeljo, dne 11. t. m., je v Spitaliču ob 11. uri predpolodne shod Slov. Kmetiske zveze.

Na sedmini za umrlim g. Josipom Ledinek v Slivnici pri Mariboru so darovali pogrebi za našo Kmetisko zvezo 464 K.

Domača politika.

Paskolo in Slov. Kmetijska družba. Tisti Paskolo, ki je v začetku tega leta na ustanovnem zborovanju Nakupovalne zadruge pri Zgor. Sv. Kungoti zahteval, da se mora za „Nemce“ nemški govoriti, snuje zdaj z Mermoljo in vrtiškim Kaiserjem novo podružnico Slovenske Kmetijske družbe za Gor. Sv. Kungoto, čeprav za ta okoliš že obstoji Kmetijska podružnica. Torej se je medtem mož že naučil slovenski!

Tedenske novice.

Radi praznikov je izšla današnja številka „Gospodarja“ samo na 4 straneh. Prihodnje prinesemo zopet 8 strani in zaostalo gradivo.

V Slivnici pri Mariboru je umrl dne 31. marca t. l. posestnik g. Jožef Ledinek v starosti 73 let. Bil je odločno katoliško narodnega mišljenja in je stal v volilnih borbah neomajno v naših vrstah. Se na smrtni postelji je ponovno izrazil željo, da zmaga pri prihodnjih volitvah naša Kmetška zveza. Nad 30 let je zavzemal mesto občinskega odbornika, ozir. svetovalca, istotako je bil ud krajn. šolskega sveta. Na Veliko soboto je njegov pogreb dovolj jasno pričal o splošni priljubljenosti pokojnika. Ugledno Ledinekovo obitelj je v kratkih presledkih zadelo mnogo izgub: Sina Franceta pogrešajo od leta 1915 iz ruskega bojišča, Konrada je laška granata potrgala v letu 1917 noge, da je radi zadobljenih ran kmalu nato umrl v graški bolnici, meseca januarja t. l. torej tri mesece pred očetom se je preselila njih skrbna mamica v bolj so večnost, hči Mica pa se že nahaja okoli štiri mesece težko bolna v ljubljanski bolnici. Ostalim trem: hčerki in sinoma pa izražamo naše globoko sočutje ter iskreno sožalje! Blagemu pokojniku pa naj sveti večna luč!

Umrl je pri Sv. Barbari v Halozah posestnica Barbara Mlakar v Cirkulanah. Bila je dobra gospodinja, skrbna, blaga mati, prava, krščanska žena. Izredno številna udeležba pri pogrebu je kazala, kako je bila splošno spoštovana in priljubljena. Rajni želimo zaslužen pokoj, vsem pa, ki za njo žalujejo, tolažbo in naše sožalje!

Pogorelec na pomoč! Na Cvetno nedeljo zjutraj so zgorela vsa postopja Marije Kranje in Mart. Brumen v Selcah, občina Sv. Urban pri Ptuj. Vsi led pomanjkanja vode je bilo izključeno vsako rešilno delo. Zgorelo je vse, orodje, krma, živina, obleka in še celo nekaj svinj. Ubogim pogorelcem odprite blaga srca in priskočite jim z darovi na pomoč!

Razpis službe. Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se razpisuje mesto opravnika s prejemki državnih poduradnikov, prostim stanovanjem, ter z deputatom 4 kub. metrov drv če je samec, 8 kub. metrov če je oženjen, 6 (ozir. 16) litrov petroleja, pravico do 100 (150) litrov vina po polovični dnevni ceni, ter drugih pridelkov za lastno porabo po dnevnih cenah s 25% popusta. Prosilec mora biti absolvent kake kmetijske šole, ter imeti zadostno praktičnih izkušenj, da more opravljati službo kot praktični navoditelj za delo v poljedelstvu in živinoreji. Pravilno opremljene prošnje je vložiti do 15. aprila t. l. pri podpisaneu ravnateljstvu. — Ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Tobačna trafika v trgu Velenje št. 61 je do 22. aprila 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmat dobiček je znašal 1407 K 78 vin. Položiti se mora, predno se ponudba izroči 140 K jamščine.

Otvoritev obrti. Na Pobrežju pri Mariboru je otvoril zaveden Slovenec g. Alojzij Rečnik, obrt za izpeljavo električnega toka za luč in moč in sicer v luči Cesta na Brezje št. 22. Opozarjamo na današnji inšerat v tem listu!

Bivši vojak nekdanje 5. čete 45. (mariborskega) pešpolka, ki so svoječasno pri naredniku Romanu Bende naročili knjige Družbe Sv. Mohorja a so odpuščeni domov, dobe iste lahko pri naredniku Romanu Bende, sedaj v štabu 45. pešad. puka v Mariboru (Dravska vojašnica) ali pa naj sporoče imenovanemu svoj naslov. Kdor bi slučajno naročenih knjig ne hotel, dobi vplačano malenkostno naročnino (4 K) nazaj. Naročnikov je okoli 90.

Zvonovi in orglje. Liberalci in socialisti obrekujejo Slovensko ljudsko stranko in našo duhovščino, da je ona kriva, da so nam odvzeli zvonove. Pa ravno Slovenska ljudska stranka je v državnem zboru nastopila proti zaplembi zvonov in orgelj. Poslanec Hladnik je v seji avstrijskega državnega zbora dne 17. oktobra 1917 vložil ostro interpelacijo na ministra za deželno brambo radi zaplembe zvonov in piščalk pri cerkvenih orgljah. Poslanec je v interpelaciji poudarjal, da se rekvirira kovine, posebno zvonove in strehe samo pri katoliških cerkvah in zavodih, dočim je n. pr. na Dunaju še na stotine hiš, ki so pokrite z bakrom, a tega ne vzamejo. Tudi cena za zvonovino in bakrene strehe je daleč preizka. Vlada plača za zvonove samo 4 K za 1 kg. Zahtevamo, da vlada razmeram primerno odškodnino za odvzete zvonove doplača. In zakaj vlada, oziroma vojaška uprava, izroča rekvirirane zvonove židovom v „oskrbo.“ — Naši poslanci so torej storili proti zaplembi, kar so mogli! In hudobija je, če se zdaj natveza naši stranki ali celo duhovščini, da je ona kriva rekvizicij zvonov in orgelj. Kdo pa je leta 1914 največ trpel pod nemško-avstrijskim bajonetom?

Jože Drofenik, samostojnež iz St. Jurja, bo šel kašo pihat. Dne 8. svečana t. l. je svojim tovarišem v Dobju pri Planini tako jedrnat razlagal namen Samostojne kmetijske stranke, da je zraven sramotil in obrekoval tamošnjega župnika Ivana Žagar. Očitno mu je tudi, da vliva v šoli otrokom v srce strup, ker jih uči, da je Samostojna, protiverska. Sodišče v Kozjem je 30. sušca t. l. Drofenika obsodilo radi prestopka žaljenosti časti na 5 dni zapora ali 300 K globe in pokritje sodnijskih stroškov. Drofeniku bomo v kratkem pristigli peruti samostojnosti, saj domačini mu že dolgo več ne zaupamo; upamo, da ga spoznajo kmalu tudi po drugih župnijah.

Shod invalidov, vdov in sirot se vrši v nedeljo 11. t. m. ob 9. uri predpoldan v dvorani Narodnega doma v Ptuj.

Razne novice.

Koliko kron se je markiralo? Skupna svota prijavljenih kron za markiranje znaša 4.610.436.419, torej blizu 5 milijard. Od teh odpade na Hrvatsko in Slavonijo nad 36%, na Banat, Bačko in Baranjo 27 odst., na Slovenijo 16%, na Bosno in Hercegovino 10 odst., na Srbijo in Crnogoro 7%, na Dalmacijo 4%.

Davek na konje. Dunajski magistrat je sklenil obdačiti vse osebe, ki so lastniki konj. Od vsakega konja bo znašal letni davek 5000 kron.

Koliko stane vožnja v Ameriko? Kakor že vse drugo, se je tudi vožnja po morju silno podražila — tako n. pr. stane vožnja iz Trsta v Severno Ameriko v I. razredu 66.000 K, v II. razredu 30.000 in v III. razredu 16.000 K. Vožnja v Južno Ameriko je pa od 10 do 15% cenejša, čeprav je mnogo daljša.

Cene v Nemčiji in pri nas. V okolici Breslave v Nemčiji, ki je navezana na izvoz iz inozemstva so cene sledeče: kg govedine 1.20 K, kg svinjetine 16 K, kg masti 20.80 K, kg masla 23.20 K, kg bele moke 4.80 K, kg riža 8 K, jajce komad 1.20 K, perutnina (živa) kg 16 K, liter petroleja 2.88 K, par moških čevljev 100—160 K, kg sladkorja 2.80 K, kg kave 25.60 kron. Kako pa je pri nas v Jugoslaviji, kjer bi moralo biti vse ceneje nego v Nemčiji!

Zenski bataljon ruske rdeče garde. Pred nedavnim so osnovali dva nova bataljona z 2500 ženskami, ki so prepričane komunistke in se rekrutirajo iz najbolj pokvarjenih slojev. Poveljujejo jim kitajski komunisti. Odlikuje jih krvoločnost. Kakor poročajo boljševiški listi, jih postavljajo pred vsem za fronto, da rdečim gardistom zabranjujejo beg.

V 48 urah skadil 200 smodk. V Parizu so razpisali stavo tistemu, kdor skadi v dveh dnevih 200 smodk. Te čudne tekme se je udeležil tudi nek Chaignon, po poklicu šofer. V prvih 24 urah je skadil 66 smodk. Po dvehurnem odmoru je pa pušil tako nemurno, da je ob 9. uri drugega dne skadil zadnjo smodko ter s tem dobil stavo 1000 frankov. Kako je neki vplivala ta tekma na njegovo zdravje, se še ni poročalo.

O krožna seja mariborskega orlovskega okrožja bode dne 11. t. m. (na belo nedeljo), dopoldne ob 11. uri v dvorani katoliškega pomočniškega društva (Lekarniška ulica 6). Vsak odsek naj pošlje po dva zastopnika, ki naj prineseta seboj tudi kratko poročilo o stanju svojega odseka. Na zborovanju bo tudi okrožni poročevalec od zveze. K seji vabimo tudi vse tiste v mestu in okolici, ki se za Orlo zanimajo in žele glede ustanovitve ali vodstva organizacije kakaj pojasniti. — Odbor.

Dopisi.

St. Peter niže Maribora. Neki Verlič, p. d. Salatar, se je prelevil v zagriženega rdečkarja in se dela velikega prijatelja viničarjev. Možu pa se je tako „slabo“ godilo kot viničarju, da je prišel do lastnega posestva v Trčovi. Tam ima svojega viničarja. Kako pa ga on plačuje? Dnevno mu plača 1 K (beri in piši: eno krono), redi si eno kravico, obdelovati pa mora 1½ orala gorice in sploh opravlja vsa dela na „krasno urejenem“ posestvu. Kurjavo si mora ta viničar iskati ob Dravi, če narasla voda prinese kaj s Pohorja. Po dnevu pa ima Verličev viničar prosto luč. Ker je g. Verlič tako vnet za viničarsko reformo po socialdemokratskem kopitu in celo grozi s štrajkom, če se ne ugodni njegovim zahtevam, smo radovedni, kedaj bo on plačal svojemu viničarju tako kot on pridiguje. Torej: G. Verlič! Plačajte vsaki glavi Vaše viničarske družine vsak dan 20 K, dajte mu v jeseni od šest polovnjakov vina dva polovnjaka in še vse drugo, potem pa — kako dolgo boste zabilježeni v zemljiški knjigi kot posestnik!

Sv. Jurij na Pesnici. Cesar je bilo pri nas že davno krvavo treba, zdaj imamo: dne 25. marca se je ustanovilo izobraževalno društvo. Bila je lepa prireditve v novi šoli: nastopil je mešani zbor, ki je vse presenetil s celo vrsto ljubkih pesmi: po govoru o izobraževalnem delu in po razlagi društvenih pravil se je izvolil odbor, nato pa smo prvokrat pri nas videli gledališko predstavo. Stritarjev prizor „Maševanje.“ Novo društvo čaka veliko dela tu ob meji — zato najboljše uspehe!

Poljčane. Shod Samostojne dne 21. marca je bil prava babilonska zmešnjava. Sklical ga je oni gorečnik Samostojne Novak iz Slov. Bistrice, udeležili so se ga večinoma pristaši socialdemokratske stranke, nekaj tudi od naše Slovenske Kmetške zveze, seveda iz radovednosti. Shod je bil napovedan ob dveh popoldne, toda ko je agitator Samostojne opozval ljudi, katerih je bilo precej, pa ni imel korajže začeti, kajti lahko je spoznal, da pač ni njegovih učenecv med njimi. Naposled ga iz stiske reši nekaj Šentjernežanov, znancev njegovih. A kdor ima smo-

lo, pa je ima. Ko je izbiral predsednika, ni imel nobene sreče. Prvič je ponudil to čast nekemu socialdemokrati, ki pa je odklonil; drugič našemu pristahu od Kmetške zveze, ta je ravnotako odklonil; potem zopet socialdemokrati, a zopet ni hotel. Ni pač vedel, kaj bi storil. Naposled so kakor nekdaš Simona iz Ciren primorali znanega Pirca od St. Jerneja, ki je od začetka do konca samo molčal, čeravno ga je spremljevalec govornikov podučil, kako da naj otvori shod, pa ga ni ubogal. Ko je nato Novak vendar začel govoriti, je udrihal po vseh strankah, katere nočejo pripoznati edino zveličavne Samostojne, govoril je, da mora kmet biti na vseh vodilnih mestih: od vaškega župana pa do ministra. To je pa pri navzočih socialdemokratih izzvalo tak vihar, da mu je kar sapo vzelo: slišati je moral tako debele na račun kmetov, da si jih bo gotovo dobro zapomnil. Potem je začel zmerjati socialdemokrate, da so le oni krivi, da je svetovna vojna tako dolgo trpela: če ne bi bili vozili vojaštva in drugih potrebščin na fronto, bi bila vojna takoj končana. Pretel jim je, da če začnejo kmetje štrajk, da bodo delavci od glada „pocrkali.“ To je izzvalo tak hrup, da je bilo joj, ne vem, kaj bi bilo, če ne bi miril nek uradnik. Nato mu je nek socialdemokrat (Sprager) bral levite. Rekel je: Če bi samostojni res hoteli kmetu dobro, bi se ne cepili, ampak bi bili vsi v Kmetški zvezi! To bi bilo kmetom le v korist in bi imeli tako moč, kakor prav nobena druga stranka. (Burno pritrdjevanje.) Nato se je ljudstvo razšlo. Novak je pa sedaj drugič gotovo spoznal, da so v Poljčanah za Samostojno prevrtača tla.

Sv. Florjan pri Bočem. Tukajšnje bralno društvo je imelo na Jožefovo po večernicah ob 3. uri svoj letni občni zbor v cerkveni hiši, k kateremu se je odzvalo precejšnje število mož, mladeničev in deklet. Poročilo blagajnika, tajnika in knjižničarja je podal domači g. župnik, ter potem v domačih besedah orisal namen in sredstva izobraževalnih društev.

Šmarje pri Jelšah. Naši samostojni rogovileži so postali zadnje čase že precej tihi. Celo dr. Zabukošek je vrgel že baje samostojno puško v koruzo, češ: Ne bo nič! Zato jim pa hodita korajžo delati: šentjurski „ubogi“ kmet Drofenik in sam samostojni general neki Kušar bogveodkod. Invalid Uzmah spet dan in noč piše ter studira za ministra, stari Sorš si razbija glavo, kako bo, ko bo moral za poslanca v Beograd, kraherfabrikant Sket, „kmetje“ Cerovšek, dr. Zabukošek in drugi taki pa pri Habjanu že sestavljajo novo ministrstvo iz samih takih „kmetov“, kakor so oni seveda. Šmarski kmetje, le vkup, le vkup v boj za dr. Zabukoškovo staro pravdo! Če vi ne boste hoteli več, pa bodo pritislili Zibičani! Naše kmete širom Slovenije pa vprašamo: Ali so vodje Samostojne vsepovsod taki „kmetje“, ki še ne vedo, kje se motika prime in plug vpreže, kakor pri nas? Odgovorite, prosimo! Bo najbrž zanimivo!

Sv. Lenart nad Laškim. Ob priliki shoda Kmetške zveze v St. Lenartu so poskusili tukajšnji samostojneži zopet svojo srečo. Toda pogoreli so temeljito. Koj na prvi medklie so dobili primeren odgovor. Kisle obraze so delali, ko jim je g. govornik pokazal Samostojno v pravi luči. S svojim prepričevalnim govorom jim je pojasnil, v kako hudi zmoti da se nahajajo in kako globoko so prevarani. Ta dan je prvič poskusil svojo srečo v politiki Fajferjev Joško. Mišlil je, da bo s svojo štajercijansko pametjo nagnal govornika v kozji rog. Zgodilo se je pa ravno nasprotno. S svojimi neslanimi medklie je večkrat pljunil v svojo lastno skledo. Imel je kot telesno stražo nekaj mlečnozobih privržencev. Konečno sodbo nad temi ptiki, pa je izvršilo naše hvalevredno ženstvo, katero jih je docelo osmešilo, da so sramotno odkurili. Kaj ne da, politično nezreli Joško, pri politiki se ne vidimo več? Upamo, da se kot mesar katerih, in terese si zagovarjal na shodu, zopet poprimeš klanja svinji, ovac, zajcev itd.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Na cvetno nedeljo smo spremili na zadnjem potu Janeza Kozjeka, posestnika na Trebčah. Bil je ves čas v vojni, vrnil se je zdrav k svoji rodbini, nesrečna španska bolezen pa mu je pretrgala nit življenja v lepi moški dobi 52 let. Rajni je bil veren katoličan, dober mož in skrben oče svojim otrokom. Tudi sosedje, znanci in prijatelji so ga ljubili in čislali, kar je pričal številni njegov pogreb. Blag mu spomin! Žalujemo rodbini izrekamo globoko sožalje!

Prireditve.

Slivnica pri Mariboru. Bralno in izobraž. društvo priredi v nedeljo, dne 11. t. m., popoldne po večernicah in dne 18. t. m. gledališko igro „Domen“ v Društvenem domu. Sodelujejo domači tamburaši. Vstopnice se bodo dobile že po rani sv. maši v predpoldnji pri blagajniku v Društvenem domu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mala Nedelja. Veselica tamburaškega in pevskega društva se vrši ob vsakem vremenu na Belo nedeljo, dne 11. aprila, v tukajšnji šoli. Začetek točno ob 3. uri popoldne in se isti spored ponavlja ob 5. uri popoldne.

Ponikva. Tukajšnje kmetijsko bralno društvo priredi na Belo nedeljo, dne 11. t. m., ob 3. uri popoldne v stari šoli igro „Prepirljiva sosed“ ali: „Boljša kratka sprava kakor dolga pravda“ z tamburanjem in petjem. Na veselo svidenje!

Dobrna. Na Belo nedeljo se igra „Tri sestre“ in „Pred sodiščem.“ Opozarjamo sosede in domačine, da ne zamudijo tega velikonočnega nauka in zabave. Na svidenje v druženem gledališču!

Mala naznanila.

Razna:

Kmetie! Posestniki!

Kdor potrebuje razne stavbe, zidarje, opoko, strešno opoko, cement, debi vse

brez denarja,

samo za menjavo za raven okrogel les, vse po

mirovnih cenah iz leta 1914

zgradbe hiš, gospodarskih poslopj, prezidovanje orlovskih domov, osuševanje mokrih zemljišč, napajanje suhih zemljišč, zgradbe cest, cerkvenih popravil, šol itd. Vse za okrogel ali žagan les. Naročajte pri stavbenem podjetju Dragotin Korošec, Braslovče.

Izgubil 18. marca

t. l. samokres (Repetierpistole) na potu Sv. Margareta, h. št. 1 pri Mariboru — Pobrežje. Najditelj dobi 100 kron nagrade. 327

Kupi se!

Stare cape in cunje

Čebelni vosek

Kneper (skipek)

Ovčjo volno

Ščetine

Kosti

kupnje po najvišjih dnevnih cenah

Janko Artman, Sv. Jur

Najvišjo ceno za 286

ovčjo volno,

oprano in neoprano plača edinole

J. OSWALD, Velikovec,

Koroško.

Proda se!

Prodajam enonadstropno hišo z velikim dvoriščem in velikim vrtom (14 strank) na prometni Tržaški cesti v Mariboru. 289

Repno seme

večjo množino, odda Kmetijska podružnica, Cirkovec pri Ptuj.

Plošče

za brušenje žag, prvovrstne kakovosti prodaja

FRANC SWATY,

tovarna za izdelovanje umetnih brusnih kamnov

Maribor, Bismarkstr. 5.

Na debelo! Na drobno!

OBLEKE.

Priproste in najfinše. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: ALOJZIJ ARBEITER, Maribor, Dravska ulica 15, (pri starem mostu).

Miši,

podgane,

stenice,

ščurki,

in vsa golazen mora poginiti, ako uporabljate moja najbolje preiskušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti polskim mišim K 8, za podgane in miši K 8.; za ščurke K 10.; tinktura za stenice K 7.; uničevalec moljev K 6.; prašek proti mrčesom K 6.; masilo proti ušem pri ljudeh K 5. in K 10.; masilo za uši pri živini K 5. in K 10.; prašek za uši v obleki in perilu K 6.; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 6. Prašek proti mravljam K 6. — Pošilja po povzetju

M. Jücker, Petrinjska ul. 3.,

Zagreb 19.

Trgov. pri večem odjemu popust.

Rogaška Slatina

KRALJEVI VRELEC

se dobi na debelo v celih zabojih ali pa na drobno v steklenicah pri

Franju Novak,

trgovcu v PODOVI

pošta Rače.

Edina zaloga za celo

Dravsko polje. 321

Mladi lovski psi

se oddajo peccati. Maribor. Gärber-

gasse 4. 326

Službe:

Majer

izurjen v živinoreji, gozdarstvu in pašništvu se sprejme pod jako ugodnimi pogoji takoj pri „Pašniški Zadrugi“ v Limbušu za njeno posestvo „Stara glazuta“. Ponudniki se naj zglasijo pri solskemu vodstvu v Limbušu. 270

Župnišče

Sv. Andraž pri Velenju sprejme

gospodinja. 306

PRODAJALKA

starejša z daljšimi spričevali, sposobna za voditeljico večje trgovine mešanega blaga na deželi Sp. Stajersko, se sprejme takoj ali pozneje, proti celi oskrbi v hiši in dobri plači, katera se v ponudbi navede. Ponudbe se naj pošljejo pod „Poštena prodajalka“ na upravnništvo tega lista. 319

Iščem Vrtnarja

samega ali oženjenega, z ali brez hrane. Prednost onemu, kateri je vajen tudi poljedelstvu in konj. Spričevala in zahtere poslati: Gaberje 21, Celje. 299

Učenec iz dobre

hiše, pošten, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v Dobovi pri Brežicah ob Savi A Kroselj, nasledniki. 283

Išče se zanesljiva dobra

KUHARICA

z dolgoletnimi spričevali v trajno službo. Prim. Dr. IVO MATKO, Maribor, Slovenska ulica 4. 291

Soreime

se h konjem dober zanesljiv hlapec, nemškega in slovenskega jezika vešč, ki razumi vsa poljska dela, Plača po dogovoru. — Kje pove Franc Stamberger v Šmarju pri Jelšah. 333

Izdelovalci ope-

ke na roke in žgalec

se sprejmejo pri stavbenem podjetju G. Tönnies v Ljubljani. 332

ORGANIST

ecclijanec, želi službe takoj, v takem kraju kije pripraven za misarstvo. Naslov v upravnistvu. 323

2 obitelji

stanovanje, dobita kot deputat polje. Oskrbništvo Radvina (Rotwein) pri Mariboru. 329

Mizarskega pomočnika

in učenca pridnih starišev sprejme takoj IVAN PODGORŠEK, Breg pri Ptuj. 335

POHISTVO

Združene tovarne in delavnice pohištva v Mariboru

Grajski trg 3. 272

iz trdega in mehkega lesa ima vedno v bogati zalogi trdka:

Sprejme naročila za vse mizarske oddelke.

Okrožni zdravnik

Dr. Kamilo Morocutti

bivši večletni sekundarni zdravnik na kliniki za notranje bolezni, na ženski kliniki in na kirurški kliniki v Gradcu.

Ordinira v Št. v Ilju v Slov. gor. vsaki dan od 8.—12. ure dopoldne. 307

Ponujamo za točno razpošiljanje samo v celih vagonih

98/99 % izvirno ameriško najboljšo kakovosti

modro galico (sivi kamen)

128/130 % izvirno ameriški in angleški

jedni natron (lužni kamen)

99/100 % sicilijsko

žveplo — žvepleni prah — žveplene palčice nadalje: kolomaze, kolofonij, galun, boraks 60% očetno kislino, parafin, angleško in italijansko jedernato mlo kakor kemične predmete ter sirovine vsake vrste laključno iz prekmorskih prvih rok.

„ORIENT“ kemična industrijska in trgovska delniška družba.

CENTRALA: DUNAJ I., Fleischmarkt 1.

Brzjav: „Orindust“ Dunaj. Lastne podružnice: TRST—GENOVA—BEROLIN—BUDIMPEŠTA.

Proti:

Sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledvic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamnu, hemoroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti,

je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „Rogaška Slatina“.

Rogaška Slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji. — Hydroterapija, elektroterapija, :: inhalatorij, gimnastika in zdravljenje ::

kopelji z ogljikovo kislino

solne, smrečne, parne, zračne, solne kopelji in kopelji z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 mož, med istimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne zabave je skrbjeno, kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, :: kino, izleti itd.) ::

Sezija od 1. maja do 15. oktobra.

Ravnateljstvo.

Dr. Ljudevit Jenko

je otvoril dne 22. marca 1920

V PTUJU, Vseh svetnikov ulica 11

(v hiši dr. Gregoreca)

ZOBOZDRAVNIŠKI in

ZOBOTEHNIŠKI ATELJE

292

Tvrda

Rudolf Niefergal

Koroška cesta 1 Maribor Koroška cesta 1

Priporoča vedno bogato izbiro manufakturnega in modnega blaga.

Zmerne cene! Solidna postrežba! Prepričajte se!

Les

kakor hlode, trame, deske, jamski les, drva in stoječe gozdove za posekati kupi in plača po najvišjih dnevnih cenah

REGOVČ & COMP., LJUBLJANA,

Kolodvorska ulica šte. 31. 288

IVAN KRAVOS

MARIBOR

Cene zmerne!

Sedlarska delavnica:

Koroška cesta 17.

Opreme za težke in lahke vožnje, kakor tudi različne potrebščine za konje. Ovrtniki, biči in nagobniki za pse. Potni koši, torbice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki itd. Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila. Postrežba točna in solidna. 289

Trgovina in zaloga:

Cankarjeva ul. 1.

VABILO k rednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Vidmu

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. aprila 1920 ob 3. uri

popoldne v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o izvršeni reviziji. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računsk. zaključka za leto 1919. 5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Načelstvo.

Primarij

Dr. IVO MATKO

V MARIBORU SLOVENSKA ULICA (Burgg.) 4.

Telefon št. 369

Ordinira od 12.—pol 1. in od

pol 3.—4. ure. 390

Gospodarska Zadruga za Prekmurje,

Mursko polje in Slovenske gorice,

P. Z. Z. O. Z.

prodaja: razne manufakture za moške

in ženske obleke, vseh vrst špecerije,

čevlje, usnje deske, stavbeni les in

poljedelske stroje.

Kupuje pšenico, žito, koruzo ajdo, proso,

oves, kože vse kmetijske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih

strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni

zadruga v Gornji Radgoni in pri vseh

podružnicah.

Zadružne trgovine sov: Gornji Radgoni, Mur-

ski Soboti, Dolnji Lendavi, Beltincih, na Cankovi,

Križevcih, pri Ljutomeru, Radgoni.

Alozij Rečnik

oblastveno konces. elektrotehnik v Pobrežju pri

Mariboru, Cesta na Brezje šte. 22

prevzame inštalacije za napravo razsvetljave in moči.

Prevzame gradbo krajevnih mrež, mlinov, žag, telefonov,

hišnih telegrafov, strelododov kakor tudi popravil

motorjev, aparatov, električnih vodnih žic itd. itd.

Za dobro in solidno delo se jamči.